

Program Profilaktyczno- Wychowawczy

**Społecznej Szkoły Podstawowej nr 4 Podlaskiego Towarzystwa Oświatowego
w Białymstoku na lata 2017-2019**

/tekst jednolity obowiązujący od 1 września 2017r/

Wstęp

Profilaktyka i wychowanie w obszarze działań szkoły są zintegrowane i stanowią całość. Szkolny program profilaktyczno-wychowawczy wyznacza wspólne i zgodne kierunki działań nauczycieli, rodziców i uczniów i koordynuje proces wychowania w celu osiągnięcia pożądanego wizerunku absolwenta naszej szkoły. Został więc skonstruowany po to, by zapobiegać nieakceptowanym zachowaniom, korygować je i wspierać akceptowane społecznie postawy. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska i sporządzony w oparciu o aktualne przepisy prawa oświatowego w zreformowanej szkole podstawowej oraz Regulamin Szkoły, Statut Szkoły, Plan Pracy Szkoły i Wewnątrzszkolny System Oceniania.

Jego realizację powierza się wszystkim nauczycielom i pracownikom SSP 4 PTO.

Założenia

1. Wdrożenie treści profilaktyczno-wychowawczych do programu nauczania wszystkich przedmiotów ze szczególnym uwzględnieniem godzin do dyspozycji wychowawcy.
2. Wzmacnianie pozytywnych zachowań uczniów, promowanie działań służących poszanowaniu norm społecznych, wartości.
3. Wprowadzenie treści profilaktyczno-wychowawczych do pracy samorządu uczniowskiego.
4. Stworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się i podejmowaniu pracy nad doskonaleniem swojej osobowości.
5. Aktywizowanie nauczycieli, rodziców i uczniów oraz kształtowanie właściwych postaw na rzecz promocji zdrowia i zapobieganiu współczesnym zagrożeniom.
6. Upowszechnianie programu w środowisku lokalnym.

Uczestnicy programu

1. Uczniowie
2. Nauczyciele i inni pracownicy szkoły
3. Rodzice
4. Instytucje wspomagające pracę szkoły

Ewaluacja

Program zakłada badanie sytuacji wychowawczej uczniów poprzez:

- monitorowanie zachowań przez cały okres pobytu w szkole w celu wczesnego rozpoznania uczniów z grup ryzyka
- ankiety (diagnozę wstępną i końcową badanego zjawiska, wyodrębnienie czynników ryzyka i czynników chroniących)
- wskaźniki ilościowe (aktywność uczniów na kołach zainteresowań, imprezach klasowych i szkolnych, programy, konkursy, itp.)
- wskaźniki jakościowe (zaangażowania uczniów w działalność szkoły)
- obserwacja oraz rozmowy nauczycieli z uczniami i rodzicami (pozyskanie informacji zwrotnej)

SFERA PROFILAKTYKI

ADAPTACJA I INTEGRACJA

Cele	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Diagnoza procesu adaptacji uczniów w klasach	<ul style="list-style-type: none"> • obserwowanie zachowań uczniów • przeprowadzanie wywiadów, rozmów kierowanych, badań socjometrycznych • przeprowadzenie ankiet wśród uczniów i rodziców • zapoznanie się z opiniami z PPP 	<ul style="list-style-type: none"> • wszyscy nauczyciele • inni pracownicy szkoły • pedagog szkolny • dyrektor 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok • w miarę potrzeb
Budowanie pozytywnej więzi ucznia ze szkołą	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie imprez klasowych i szkolnych (wg harmonogramu) • rozwijanie samorządności i współodpowiedzialności - angażowanie uczniów do pracy w ramach samorządu uczniowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • dyrektor • opiekun samorządu uczniowskiego • inni nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb
Wzmocnienie więzi pomiędzy uczniami w klasie i w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • uczenie współdziałania z innymi poprzez stosowanie w czasie zajęć pracy w grupach • prowadzenie zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> • wszyscy nauczyciele • pedagog szkolny • instytucje wspomagające pracę szkoły 	

	<p>integracyjnych w klasie</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie wspólnych wyjść, wyjazdów (m.in. biwaki, wycieczki, zielone szkoły) • pomoc koleżeńska 		
--	--	--	--

AGRESJA I PRZEMOC

Cele	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
<p>Poznanie skali zjawiska (miejsc oraz sytuacji występowania przemocy w szkole) a następnie jego monitorowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obserwowanie zachowań uczniów • przeprowadzanie wywiadów, rozmów kierowanych • przeprowadzanie badań socjometrycznych, ankietowych dotyczących relacji uczniów w szkole • rozpoznawanie problemów wychowawczych przez wychowawców • analizowanie dokumentacji szkolnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wszyscy nauczyciele • inni pracownicy szkoły • pedagog szkolny • dyrektor 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok
<p>Zwiększenie bezpieczeństwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sprawowanie nadzoru pedagogicznego • pełnienie dyżurów przez nauczycieli 	<ul style="list-style-type: none"> • wszyscy nauczyciele • wychowawcy • pedagog szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok

	<ul style="list-style-type: none"> • sprawny przepływ informacji między nauczycielami (na bieżąco), a także nauczycielami-rodzicami • systematyczne spotkania zespołu wychowawców • monitoring korytarza 		
Dostarczenie rodzicom informacji nt. zaobserwowanego zjawiska	<ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie rodziców w wiedzę nt. agresji i przemocy fizycznej i psychicznej, cyberprzemocy, zagrożeń Internetu, organizowanie spotkań z rodzicami (prelekcje profilaktyczne, konsultacje, zebrania) 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog szkolny • instytucje wspomagające pracę szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb
Kształtowanie zasad poprawnej komunikacji interpersonalnej w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie przez nauczycieli scenariuszy lekcyjnych dotyczących umiejętności skutecznej komunikacji oraz przeprowadzanie zajęć wychowawczych mających na celu kształtowanie prawidłowych postaw • przeprowadzenie pogadanek wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog szkolny/ socjoterapeuta • rodzice • opiekun samorządu uczniowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb • cały rok

	<p>dotyczących agresji, cyberprzemocy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie zajęć warsztatowych z udziałem uczniów, kształcących umiejętność konstruktywnego rozwiązywania konfliktów • zwracanie uwagi na poprawność wypowiedzianych słów i konieczność unikania wulgaryzmów oraz sloganów • kreowanie tolerancji dla odmienności, postaw zgodnych z pożądanymi społecznie wartościami, normami, wzorcami osobowymi, • zapoznanie uczniów z konsekwencjami stosowania przemocy, przestrzeganie wewnętrznych regulaminów szkoły • przeciwdziałanie szablunowym ocenom i stereotypom		
--	--	--	--

TRUDNOŚCI W NAUCE

Cele	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
<p>Diagnozowanie startu edukacyjnego uczniów rozpoczynających naukę w szkole</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie diagnozy umiejętności i wiadomości uczniów • analiza indywidualnych wyników uczniów ze sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele przedmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> • na początku roku
<p>Udzielanie pomocy i wsparcia uczniom mającym problemy w nauce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa uczniów mających problemy z nauką w dodatkowych zajęciach zgodnie z zainteresowaniami (podnoszenie samooceny poprzez pomoc w zdobywaniu sukcesów na innej płaszczyźnie) • organizowanie spotkań zespołu ds. uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce (poznanie sytuacji rodzinnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wszyscy nauczyciele • wychowawcy • specjaliści • pedagog szkolny • dyrektor 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok

	<p>swoich wychowanków, mocnych, słabych stron ucznia, potrzeb, możliwości dostosowań wg opinii z PPP)</p> <ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie uczestnictwa w/w uczniów w zajęciach dydaktyczno - wyrównawczych bądź terapii pedagogicznej • organizowanie pomocy koleżeńskiej • informowanie rodziców o możliwości przeprowadzenia badań diagnozujących w poradniach specjalistycznych • motywowanie do regularnego uczestnictwa w zajęciach lekcyjnych 		
--	---	--	--

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Cele	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
Wyposażenie nauczycieli i uczniów w wiedzę na temat	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie szkoleniowych rad pedagogicznych na temat rozpoznawania przypadków 	<ul style="list-style-type: none"> • dyrektor • wszyscy nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb 	

<p>profilaktyki uzależnień</p>	<p>stosowania przez uczniów środków odurzających i sposobów zachowywania się w takich sytuacjach</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział nauczycieli w zewnętrznych szkoleniach organizowanych przez instytucje wspomagające • organizowanie spotkań uczniów ze specjalistami zajmującymi się profilaktyką uzależnień • uświadomienie uczniom zagrożeń i konsekwencji wynikających z uzależnień (nikotynizm, alkoholizm, narkomania, zażywanie dopalaczy, gry komputerowe, pornografia) 			
<p>Promowanie zdrowego stylu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do kreatywnego, aktywnego spędzania wolnego czasu, wypoczynku (promowanie czytelnictwa, organizowanie pozalekcyjnych zajęć alternatywnych m.in.: sportowych, kół zainteresowań, zawodów, imprez okolicznościowych, wyjazdów na basen, itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog • inni nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok • w miarę potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> •

	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie konkursów o tematyce promującej zdrowy tryb życia oraz walkę z nałogami • pogadanki na temat racjonalnego odżywiania się (zapobieganie otyłości, anoreksji, bulimii) • szerzenie wiedzy na tematy związane z ekologią oraz bezpiecznym wypoczynkiem 			
Kształtowanie u uczniów postawy asertywnej	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie warsztatów kształcących u uczniów asertywność w sytuacji presji oraz przeciwstawiania się negatywnym wpływom otoczenia • aranżowanie sytuacji i gier uczących asertywności • zajęcia rozwijające umiejętności społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> •
Wzbogacanie wiedzy uczniów na temat uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie godzin wychowawczych i pogadanek dotyczących środków psychoaktywnych (m.in. dopalacze, narkotyki, nikotyna, alkohol, napoje energetyzujące) • przekazywanie wiedzy na 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • pedagog szkolny • pielęgniarka • nauczyciele przedmiotów • instytucje wspomagające pracę szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> •

	<p>temat uzależnień behawioralnych, np. zakupoholizm, gry komputerowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • uświadamianie konsekwencji nadużywania korzystania z komputera, gier komputerowych, telefonu komórkowego • prelekcje, wyjścia edukacyjne, udział w zewnętrznych programach profilaktycznych (we współpracy z PPP, Etapem, np. : „Grać czy być”) 			
<p>Pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach trudnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o bezpieczną i przyjazną atmosferę w klasie i w szkole • przeprowadzenie pogadank, zajęć mających na celu kształtowanie prawidłowych postaw oraz ćwiczenie umiejętności zachowania się w sytuacji stresu, frustracji, zagrożenia (godziny wychowawcze) • doskonalenie umiejętności radzenia sobie z nieprzyjemnymi emocjami (przeprowadzenie zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele przedmiotów • pedagog szkolny/ socjoterapeuta 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok • w miarę potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> •

	rozwijających umiejętności społeczne -ćwiczenie konstruktywnych sposobów radzenia sobie np. z własną nieśmiałością, złością)			
--	--	--	--	--

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Cele	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Aktywizowanie rodziców do współpracy ze szkołą	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie zebrań, konsultacji z rodzicami i informowanie ich o aktualnych wydarzeniach z życia szkoły (rozmowy, aktualizowanie strony WWW, e-dziennik) • angażowanie rodziców do różnych form pomocy szkole, klasie 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • dyrektor • opiekun samorządu uczniowskiego • administrator www 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb
Umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie imprez szkolnych, klasowych wzmacniających więzi rodzinne (np. wigilia klasowa, piknik rodzinny) • organizowanie dla rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • opiekun samorządu uczniowskiego • pedagog szkolny • instytucje wspomagające 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb

	konsultacji, psychologicznych, doradztwa pedagogicznego w rozwiązywaniu problemów wychowawczych	pracę szkoły	
--	---	--------------	--

SAMORZĄDNOŚĆ I AKTYWNOŚĆ UCZNIĄ

Cele	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Stwarzanie warunków do grupowego i indywidualnego działania na rzecz innych	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie i uczestnictwo w akcjach w ramach wolontariatu • organizowanie pomocy koleżeńskiej • współorganizowanie szkolnych imprez charytatywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • opiekun samorządu uczniowskiego • nauczyciele przedmiotów • pedagog szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb
Stwarzanie warunków do samorealizacji uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • współorganizowanie imprez szkolnych, klasowych • wdrażanie do pełnienia odpowiedzialnych funkcji w samorządzie (szkolnym, klasowym), 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • opiekun samorządu uczniowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb

	współdecydowania w istotnych kwestiach szkolnych (debaty, fora)		
Kształtowanie odpowiedzialności i świadomości aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i państwowej	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do samorządności poprzez zaangażowanie w pracach samorządu szkolnego • wdrażanie do odpowiedzialnego życia obywatelskiego • przygotowanie uroczystości okolicznościowych związanych ze świętami państwowymi i udział w nich • organizowanie konkursów i quizów promujących postawy patriotyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • opiekun samorządu uczniowskiego • nauczyciel wiedzy o społeczeństwie • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę potrzeb

SFERA WYCHOWAWCZA

Program profilaktyczno-wychowawczy szkoły obejmuje:

I Cele wychowawcze szkoły.

II Metody i formy pracy wychowawczej szkoły.

III Powinności wychowawców klasowych.

IV Wychowawcze treści zawarte w Statucie oraz Regulaminie Szkolnym.

V Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.

VI Oczekiwane rezultaty działań profilaktyczno-wychowawczych.

VII Ewaluacja.

I Cele wychowawcze szkoły

Każda szkoła pragnie wykształcić u swego wychowanka zespół pozytywnych cech, które pomogłyby mu odnaleźć się w otaczającej go rzeczywistości, tworzyć ją i przetwarzać w imię przyjętych norm i wartości, dlatego program wychowawczy naszej szkoły:

A. Określa wiodące wartości:

- dociekliwość poznawczą ucznia,
- otwartość, tolerancję, szacunek do drugiego człowieka
- edukację, uczenie się,
- samodzielność i chęć samodoskonalenia się,
- krytycyzm,
- odpowiedzialność, w tym szczególnie odpowiedzialność za siebie, za wyniki swojej edukacji,
- wartości moralne
- zrozumienie i akceptację, umiejętność dialogu i współpracy
- świadomość przynależności społecznej
- szacunek do przyrody
- patriotyzm i pamięć o historii ojczyzny

B. Formułuje główne cele wychowania szkolnego:

- kształtowanie obywatela, Europejczyka, człowieka ogólnie wykształconego i kulturalnego, przygotowanego do życia w dynamicznie rozwijającym się świecie.
- wspieranie indywidualnej drogi rozwojowej ucznia.
- rozwijanie pozytywnych postaw społecznych, zdolności empatii wobec innych ludzi.
- kształtowanie więzi z krajem ojczystym oraz poszanowania dla dziedzictwa narodowego i symboli narodowych
- rozwijanie poczucia jedności człowieka z otaczającym światem.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie umiejętności dbania o siebie, swoje zdrowie, bezpieczeństwo i rozwój.
2. Kształtowanie postawy szacunku, życzliwości i tolerancji.
3. Uwrażliwienie na różnorodność jako wartości, a nie zagrożenia.
4. Nauka przełamywania stereotypów i uprzedzeń oraz przeciwdziałania dyskryminacji.

5. Przygotowanie do samodzielnego poszukiwania potrzebnych informacji oraz świadomego korzystania ze środków masowej komunikacji.
6. Rozwijanie kompetencji informatycznych.
7. Przygotowanie do korzystania z dorobku kultury i dziedzictwa narodowego.
8. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych.
9. Przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji zgodnych z wymaganiami ochrony zasobów środowiska.
10. Kształtowanie nawyku działania wolontariackiego na rzecz człowieka i środowiska.

W wyniku podjętych działań wychowawczych przez szkołę uczeń powinien być wyposażony w umiejętności zawarte w trzech obszarach: społecznym, naukowym i kulturowym.

W sferze społecznej powinien umieć aktywnie i swobodnie poruszać się we współczesnym świecie dorosłych:

- czuć się członkiem społeczności regionalnej, obywatelem swojego kraju, patriotą i Europejczykiem
- stosować procedury demokratyczne
- wskazywać szanse i zagrożenia współczesnej demokracji
- postrzegać wolność jako dobro własne, a jednocześnie w równym stopniu przynależne innym ludziom
- rozumieć istotę odpowiedzialności prawnej i moralnej
- świadomie i odpowiedzialnie korzystać z mediów społecznościowych w komunikacji internetowej
- realizować własne plany i marzenia życiowe, wykazując przy tym humanistyczną wrażliwość w relacjach z otoczeniem
- zachowywać się zgodnie z wymogami miejsca i chwili, znać normy i zgodnie z nimi postępować
- podejmować decyzje i brać odpowiedzialność za własne działania
- wyrażać i uzasadniać własne zdanie

- aktywnie słuchać innych i szanować ich opinie, współdziałać w grupie zgodnie z obowiązującymi zasadami
- odróżniać opinie od faktów
- rozwiązywać konflikty i negocjować
- brać udział w pracach na rzecz innych
- występować publicznie
- być świadomym swoich praw i obowiązków.

W sferze naukowej za najważniejsze uznaliśmy umiejętności ogólne. Uczeń powinien:

- posługiwać się językiem ojczystym poprawnie i świadomie, zarówno w mowie jak też w piśmie
- poznawać literaturę polską i obcą oraz czerpać z jej wzorców
- znaleźć potrzebne informacje, korzystając ze źródeł tradycyjnych i multimedialnych
- odkrywać, eksperymentować, planować działania konstrukcyjne
- poruszać się w przestrzeni elementarnych zagadnień ekonomicznych
- zdobyć umiejętności kluczowe z poszczególnych przedmiotów
- formułować pytania do określonego tematu
- przygotować pracę pisemną i wystąpienie ustne, będące wynikiem jego własnych poszukiwań, w tym z wykorzystaniem technik multimedialnych
- opanować język obcy tak, aby skutecznie porozumieć się w innym kraju i korzystać z mediów
- sprostać bieżącym wymaganiom potrzebnym w dalszym etapie edukacji
- stworzyć plan swego rozwoju
- opanować umiejętność samokształcenia, samokontroli i samooceny.

W sferze kulturowej uczeń powinien:

- uczestniczyć w różnych formach kultury (koncerty, wystawy plastyczne, teatr, film, opera, muzeum, festiwale)
- wyrażać własne przeżycia wynikające z kontaktu ze sztuką

- wykazywać chęć poznawania ojczystego kraju i jego tradycji, jak też szeroko pojętej kultury i sztuki
- poznawać i szerzyć odrębność kulturową własnego regionu
- podejmować indywidualną aktywność twórczą nawet w najprostszych jej formach
- poznawać i szanować odrębności kulturowe.

II. Metody i formy pracy wychowawczej szkoły

1. Indywidualna praca wychowawcza z uczniami:

- monitorowanie i wspieranie pracy indywidualnej ucznia
- indywidualna opieka emocjonalna
- realizowanie indywidualnych planów pracy wychowawczej na podstawie diagnozy
- stosowanie zaleceń Poradni Pedagogiczno – Psychologicznych w pracy z dzieckiem
- opieka nad uczniem o specyficznych trudnościach w nauce (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia)
- stworzenie warunków dla indywidualnego rozwoju uczniów uzdolnionych oraz mających trudności z nauką
- pomoc w aklimatyzacji i integracji uczniów.

2. Praca wychowawcza z klasą jako grupą wychowawczą:

- integracja klasy
- kształtowanie idei pomocy koleżeńskiej (pomoc w nauce, przekazywanie lekcji uczniom nieobecnym itp.)
- oddziaływanie na postawy wobec wymagań szkolnych
- kształtowanie zachowań i postaw związanych z normami życia społecznego
- przeciwdziałanie przemocy fizycznej i psychicznej w przestrzeni szkolnej, pozaszkolnej i w cyberprzestrzeni
- prowadzenie zajęć w ramach specjalnych zajęć profilaktyczno-wychowawczych (przeciwdziałanie narkomanii/dopalaczom, walka z problemem otyłości), uświadamiających odpowiedzialność karną za cyberprzemoc oraz ogólnorozwojowych

- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych (koła zainteresowań, inicjatywy i akcje społeczne uczniów, uczestnictwo w kulturze)
- wycieczki i wyjazdy klasowe, szkolne („Radość spotkania”, „Zielona szkoła”, itp.)
- uwrażliwienie grupy na potrzeby innych
- organizowanie akcji charytatywnych.

3. Praca wychowawcza ze społecznością szkolną:

- współpraca z samorządem szkolnym,
- koordynowanie organizacji imprez szkolnych, akcji charytatywnych
- integracja uczniów wszystkich etapów kształcenia
- wdrażanie do poszanowania mienia szkolnego i odpowiedzialności za nie
- wpojenie poczucia dbałości o wizerunek i dobre imię szkoły.

4. Praca wychowawcza na zajęciach dydaktycznych:

- kształcenie umiejętności interpersonalnych i społecznych za pomocą aktywnych metod nauczania,
- stawianie uczniom dłuższych zadań (metoda projektu)
- wdrażanie do samodzielnego podejmowania wspólnych działań (rozwijanie wspólnych zainteresowań, hobby, zajęć sportowych itp.)
- organizowanie dyskusji i debat na forum grupy, wycieczek tematycznych, warsztatów doskonalących,
- aktywizowanie do twórczości artystycznej

5. Współpraca z rodzicami:

- zebrania klasowe
- konsultacje indywidualne
- komunikacja za pośrednictwem e-dziennika
- udział rodziców w imprezach klasowych i szkolnych
- angażowanie rodziców do aktywności na rzecz społeczności szkolnej
- wspólne rozwiązywanie problemów klasowych i szkolnych

- konsultacje w sprawach organizowania wycieczek i zielonej szkoły.

6. Zwyczaje szkolne, imprezy okolicznościowe:

- uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego
- ślubowanie klas pierwszych
- piknik rodzinny
- wigilie klasowe i szkolne
- noce filmowe
- apele okolicznościowe i uroczystości miejskie
- dyskoteki szkolne
- andrzejki, mikołajki ,walentynki, bale karnawałowe
- zielona szkoła
- radość spotkania
- Dzień Dziecka
- akcje pomocowe.

7. Współpraca ze środowiskiem lokalnym:

- Festiwal Nauki i Sztuki
- sprzątnie świata
- akcje charytatywne (m.in. Szlachetna Paczka, WOŚP)
- współpraca z instytucjami kulturalnymi, oświatowymi, mundurowymi i religijnymi.

8. Realizacja tematycznych inicjatyw wychowawczych (szkolnych, lokalnych, regionalnych), między innymi:

- Anioł rodzinny
- Szkolne Potyczki Artystyczne
- Rady na odpady
- Segreguję, świecę przykładem
- Szkoła – szkole
- Szkoła dla przedszkola
- Międzynarodowa wymiana młodzieży w ramach współpracy szkół
- Dzień Ziemi
- Szlachetna Paczka
- Mleko z klasą

- Zdrowe kieszonkowe
- Mleko i Owoce w szkole
- Posłuchajcie, co chcę opowiedzieć
- Jestem kibicem
- Z kulturą za pan brat
- Wolontariat
- Śniadanie daje moc
- Kiermasze
- Żywa lekcja historii
- Konkurs „Razem w Europie. Jeden cel” w ramach projektu PNWM
- Nauka udzielania pierwszej pomocy.

9. Harmonogram imprez szkolnych – zgodnie z planem pracy szkoły na dany rok szkolny(załącznik nr 1 – Kalendarz szkolny).

III Powinności wychowawców klas.

1. Rozpoznanie sytuacji rodzinnej każdego ucznia w oparciu o posiadaną dokumentację, kontakty z rodzicami, rozmowy indywidualne z uczniem, kwestionariusz osobowy i opinie PP – P.
2. Podejmowanie starań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa uczniów:
  - ustalenie zasad pracy w czasie lekcji, przerw i zajęć pozalekcyjnych oraz podczas wycieczek
  - stosowanie programu profilaktycznego
  - nawiązanie współpracy z organizacjami pomocowymi
  - organizowanie spotkań, zajęć warsztatowych, prelekcji, pogadanek na temat bezpieczeństwa
  - opracowanie regulaminu pracowni.
3. Stwarzanie warunków do rozwijania indywidualnych zainteresowań ucznia:
  - organizacja zajęć pozalekcyjnych
  - praca z uczniem zdolnym

- praca z uczniem mającym trudności dydaktyczne
  - organizowanie konkursów i udział w konkursach organizowanych przez inne podmioty.
4. Zapoznanie ucznia z wymaganiami i systemem oceniania z przedmiotów i zachowania.
  5. Zapoznanie uczniów z celami i zadaniami lekcji.
  6. Przekazanie w sposób jasny i zrozumiały omawianych zagadnień.
  7. Sprawiedliwie, rzetelnie i bieżące ocenianie postępów ucznia w nauce i informowanie o nich
  8. Wzbudzanie w uczniach poczucia obowiązku niesienia pomocy koleżeńskiej.
  9. Podkreślanie konieczności poszanowania własności prywatnej i wspólnej – klasowej, szkolnej.
  10. Reagowanie na wszelkie formy przemocy wśród wychowanków i konsekwentne stosowanie środków zaradczych.
  11. Zwracanie szczególnej uwagi na wyróżniające się postawy i zachowania (nagradzanie zachowań aprobowanych społecznie).
  12. Orientacja w działalności uczniów klasy (zajęcia pozalekcyjne , pozaszkolne).
  13. Podkreślanie potrzeby dbania o środowisko oraz o estetykę otoczenia.
  14. Wyrabianie w uczniach dbałości o kulturę słowa.
  15. Konsekwentne kształtowanie w uczniach umiejętności odróżniania dobra od zła w toku całego procesu wychowawczego.
  16. Podkreślanie konieczności poszanowania siebie, kolegów, rodziców i nauczycieli.
  17. Budzenie szacunku do symboli narodowych.
  18. Omawianie na zajęciach (godzinach wychowawczych) ważnych wydarzeń historycznych w życiu narodu.
  19. Wychowanie w duchu tolerancji.
  20. Zapoznanie rodziców ze statutem szkoły, programem wychowawczym szkoły, wewnątrzszkolnym systemem oceniania.
  21. Informowanie rodziców o zmianach w oświacie.
  22. Pedagogizacja rodziców (organizowanie spotkań o tematyce wychowawczej).
  23. Informowanie na bieżąco rodziców o postępach dzieci w nauce.
  24. Zapraszanie rodziców na uroczystości szkolne.

25. Wyróżnianie rodziców za wzorowe wychowanie dzieci oraz za zaangażowanie w działalność na rzecz szkoły.
26. Prowadzenie dokumentacji pedagogicznej (e-dziennik, arkusze ocen, protokoły, itp.).
27. Prowadzenie dokumentacji zdarzeń wychowawczych.
28. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych, poznawanie nowych przepisów.

IV Treści wychowawcze zawarte zostały w: Statucie Społecznej Szkoły Podstawowej nr 4 PTO, Regulaminie Szkoły, Planie Pracy Szkoły i WSO – do wglądu w dokumentacji szkolnej.

V Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.

1. Zapoznanie rodziców ze statutem szkoły, programem wychowawczym szkoły, wewnątrzszkolnym systemem oceniania.
2. Informowanie na bieżąco rodziców o osiągnięciach edukacyjnych i wychowawczych ucznia w formie:
  - rozmów telefonicznych
  - indywidualnych konsultacji
  - zebrań rodzicielskich
  - e-dziennika.
3. Wspólne omawianie i rozwiązywanie problemów klasowych i indywidualnych ucznia podczas spotkań, np.:
  - uczniowie/uczeń – wychowawca – rodzice/rodzic
  - uczniowie/uczeń - pedagog – wychowawca – rodzice/rodzic
  - uczniowie/uczeń – pedagog – rodzice/rodzic
  - rodzice/rodzic – pedagog – wychowawca.
4. Angażowanie rodziców w życie szkoły poprzez:
  - zapoznanie ich z dorobkiem szkoły, z jej osiągnięciami i potrzebami, planami na przyszłość
  - włączanie rodziców w życie szkoły (spotkania okolicznościowe, wycieczki, pikniki, akcje charytatywne)

- propagowanie wśród rodziców idei dbałości o wizerunek szkoły i jej dobre imię
- rozwijanie świadomości i poczucia wspólnoty ze szkołą oraz współodpowiedzialności za jej losy.

VI Oczekiwane rezultaty działań profilaktyczno – wychowawczych.

W wyniku podjętych działań wychowawczych po zakończeniu etapów edukacji uczeń zna:

- zagadnienia i umiejętności niezbędne w procesie skutecznej komunikacji z innymi
- zasady poprawnej polszczyzny w mowie i piśmie
- zasady korzystania z pakietów edukacyjnych
- korzyści płynące z aktywnej postawy czytelniczej
- podstawowe pojęcia i wiadomości z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego
- proste zagadnienia ekonomiczne (np.zna pojęcie długu i konieczność jego spłacenia), znaczenie pracy jako wartości oraz jej wpływu na życie rodzinne i społeczne
- zasady logicznego myślenia np.: przyczyna– skutek oraz proces planowania i realizacji działań konstrukcyjnych
- zagrożenia wynikające z korzystania z komputera i internetu oraz zasady higieny pracy z komputerem
- konsekwencje i odpowiedzialność za niewłaściwe korzystanie z mediów
- zasady programowania urządzeń komputerowych na odpowiednim etapie edukacyjnym
- urządzenia techniczne, zasady ich świadomego użytkowania, obsługiwanie i szanowania
- cenione wartości budujące i wspomagające jego rozwój jako człowieka
- najważniejsze reguły: zachowania w ruchu drogowym, bezpiecznego korzystania ze źródeł energii, postępowania w wypadku kontaktu z substancjami chemicznymi
- zasady bezpiecznego wypoczynku oraz sposoby aktywnego spędzania wolnego czasu
- zagrożenia ze strony ludzi i instytucji oraz wie jak i do kogo należy zwrócić się o pomoc
- normy prawidłowego żywienia, higieny i skutki ich nieprzestrzegania, prawidłowości procesu dojrzewania dziewcząt i chłopców, budowę ludzkiego ciała
- zagrożenia chorobotwórcze oraz sposoby zapobiegania chorobom

- podstawowe prawa człowieka, dziecka, prawa i obowiązki ucznia, prawa i obowiązki członków rodziny, potrzeby osób niepełnosprawnych
- sposoby wyrażania uczuć z poszanowaniem praw innych
- rodzaje potrzeb, swoje mocne i słabe strony, rozpoznaje sukcesy i porażki
- sposoby radzenia sobie ze stresem i odbudowywania wiary w siebie
- WSOZ ucznia, procedury rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie w sytuacjach przemocy
- zasady skutecznej współpracy z innymi
- różne źródła informacji oraz metody korzystania z nich przy wyszukiwaniu i gromadzeniu wiadomości
- różne formy środków przekazu teatr, kino, telewizja, Internet, prasa
- symbole narodowe (barwy, godło i hymn państwowy) i najważniejsze wydarzenia historyczne
- flagę i hymn Unii Europejskiej
- położenie Polski na mapie konturowej Europy oraz położenie regionu Podlasia i Białegostoku na mapie Polski
- swoją dzielnicę i Białystok, tzn.: nazwy dzielnicy, zabytki, muzea, status administracyjny swojej miejscowości
- sylwetki wielkich Polaków
- podstawowe pojęcia z zakresu ekologii i ochrony środowiska
- sposoby składowania i utylizacji odpadów (kompostowanie, recykling)
- parki narodowe, krajobrazowe, rezerваты i cel ich tworzenia
- zasady właściwego zachowania w obszarach chronionych

Uczeń rozumie:

- prawa rządzące procesem efektywnej komunikacji
- potrzebę dbałości o kulturę wypowiedzi ustnej i pisemnej
- wagę procesu kształtowania swojej kultury czytelniczej
- potrzebę nauki języka obcego i jego użyteczność w życiu codziennym
- potrzebę świadomego i aktywnego uczestnictwa w przestrzeni świata sztuki

- potrzebę obserwacji, eksperymentowania, konstruowania oraz pojmując wynikające z nich prawa logicznego myślenia
- znaczenie pracy i pieniądza oraz zjawisk ekonomicznych z nimi związanych; ich wpływ na życie rodzinne i społeczne
- potrzebę świadomego użytkowania komputera oraz internetu
- sens i istotę stosowania w życiu codziennym zachowań zgodnych z normami społecznymi i etycznymi
- zakaz samodzielnego zażywania leków i stosowania środków chemicznych oraz konsekwencje niezastosowania się do niego
- związek między zachowaniem człowieka a zagrożeniem dla jego życia i zdrowia
- znaczenie właściwego zachowania i odpowiedzialność za swoje bezpieczeństwo i zdrowie
- wpływ różnych form aktywności na zdrowie, samopoczucie i rozwój osobisty
- zależność potrzeb pokarmowych od wieku, płci, stanu zdrowia, pory roku, zmiany, jakim podlega jego psychika i ciało
- potrzebę dostosowania własnych oczekiwań do realiów finansowych rodziny
- na czym polegają różnice i podobieństwa między ludźmi oraz prawo każdego człowieka do swojego stylu życia
- potrzebę budowania społeczeństw opartych na szacunku dla różnorodności kultur, tradycji, religii, światopoglądów i języków
- wpływ otoczenia społecznego na postawę, uczucia, a także wiarę w siebie
- możliwość współdecydowania o jakości życia klasowego i szkolnego, konieczność podejmowania wspólnych działań
- podłoże powstawania konfliktów
- zasady skutecznej współpracy z innymi
- zasady i środki porozumiewania się w epoce rozwijającej się informacji
- sposoby funkcjonowania różnych mediów, jawne i niejawnie zadania środków masowej komunikacji oraz potrzebę selekcji informacji
- funkcje różnych źródeł informacji i metody ich wykorzystywania w zależności od potrzeb
- rolę i znaczenie reklamy oraz jej języka we współczesnym świecie

- rolę tradycji w budowaniu poczucia własnej wartości i tożsamości
- znaczenie symboli narodowych i regionalnych
- potrzebę pielęgnowania tradycji narodowych i regionalnych
- współzależności między życiem oraz działalnością człowieka a otaczającym go ekosystemem
- zagrożenia wynikające z działalności człowieka degradującej środowisko naturalne
- znaczenie terenów zielonych dla zdrowia człowieka
- potrzebę podejmowania działań na rzecz szeroko pojętej ochrony środowiska
- konieczność segregacji śmieci i właściwego ich usuwania
- współodpowiedzialność każdego ucznia za zdrowie własne oraz koleżanek i kolegów
- na czym polega prawdomówność i jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie.

Uczeń potrafi:

- efektywnie komunikować się z innymi
- dbać o kulturę języka ojczystego w mowie i piśmie
- korzystać z pakietów edukacyjnych pod kierunkiem nauczyciela
- odnaleźć „coś dla siebie” wśród propozycji literackich, muzycznych, plastycznych
- używać języka obcego w zakresie elementarnej komunikacji
- stosować teoretyczną wiedzę z zakresu podstaw ekonomii w praktyce
- przeprowadzać obserwacje, eksperymenty oraz zaplanować i realizować działania konstrukcyjne, opierając się na prawach logicznego myślenia i powiązaniu teorii z praktyką
- korzystać z urządzeń technicznych i orientować się w sposobach ich wytwarzania
- analizować siebie oraz najbliższą mu rzeczywistość w kontekście wartości etycznych, wyciągając wnioski służące doskonaleniu siebie
- bezpiecznie poruszać się po drogach pieszo i na rowerze, zwrócić się o pomoc w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia
- respektować zasady bezpieczeństwa podczas zajęć i przerw
- stosować zasady właściwego żywienia i higieny podczas przygotowania i spożywania posiłków

- dbać o swoje zdrowie, kulturę fizyczną
- rozpoznać u siebie symptomy dojrzewania
- zachowywać się asertywnie, podać konstruktywne sposoby rozwiązania konfliktu
- współpracować z rówieśnikami w zabawie, nauce szkolnej i sytuacjach życiowych
- przestrzegać reguł panujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych
- rozwiązywać konflikt bez przemocy
- z perspektywy oceniać zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend i komiksów
- adekwatnie ocenić swoje uczucia, swoje osiągnięcia w nauce i zachowaniu
- planować własną naukę, dokonać wyboru zajęć pozaszkolnych
- aktywnie uczestniczyć w życiu klasy i szkoły
- wyrażać swoje uczucia, myśli, a także uzasadniać swoje wybory
- skutecznie współpracować z innymi
- korzystać z różnych źródeł informacji
- odczytywać znaki ikonograficzne
- tworzyć proste formy reklamowe, wykorzystując technologię informatyczną, rozróżniać jawne i niejawnie funkcje języka reklamy
- odpowiednio zachować się w czasie uroczystości szkolnych
- wskazać na mapie Polskę oraz państwa sąsiadujące, wymienić status administracyjny swojej miejscowości
- przedstawić własne refleksje w różnych formach: literackiej, plastycznej, małej formie teatralnej oraz prezentować i eksponować własne osiągnięcia
- wskazać wzajemne zależności między składnikami środowiska, ich funkcjonowanie i wzajemne uwarunkowania
- korzystać z walorów środowiska naturalnego
- obserwować zjawiska i procesy zachodzące w najbliższym otoczeniu
- podejmować działania na rzecz ochrony środowiska
- radzić sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności wykonywania obliczeń w rodzaju: cena, ilość, wartość
- posługiwać się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania, odtwarzać animacje i prezentacje multimedialne

- tworzyć proste programy w środowisku programistycznym, adekwatne do etapu edukacyjnego.

VII Ewaluacja.

Sposoby i środki ewaluacyjne:

- testy, sprawdziany, konkursy
- ankiety skierowane do uczniów i rodziców, wywiady
- rozmowy i dyskusje
- monitorowanie zachowań uczniów w sytuacjach konfliktowych
- obserwacja postaw i działań uczniów w sytuacjach ćwiczeniowych, podczas uroczystości i imprez szkolnych oraz na co dzień
- opracowanie wyników ankiet, wywiadów i rozmów przeprowadzonych wśród uczniów i rodziców
- analiza wyników i sformułowanie wniosków

Ewaluacja ma na celu ukazanie:

- samopoczucia ucznia w szkole
- oceny stopnia zintegrowania uczniów w klasie i szkole
- aktywności twórczej i społecznej uczniów
- zaangażowania ucznia w życie szkoły
- oceny postępów ucznia w nauce i zachowaniu

Program Profilaktyczno- Wychowawczy SSP nr 4 PTO zatwierdzono na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 9 września 2017r.